

در همه جا

آسمان همین رنگ بود!!

در اروپا علم منقرض شده بود تا جایی که اسقف گر -
گوری استفاده از طب را در بیمارها همانند گناه
تقیح می کرد!

نهج البلاغه آنرا ترسیم می کند : «... فتنه سراسر
گیتی را فرا گرفته ، پیوندهای اموازم گسیخته و
آتش جنگ از هر سوزبانه می کشید ، دنیا نور و
روشنائی را از دست داده و در ظلمت و تاریکی عجیبی
فرورفته ، غرور و نادردستی عالمگیر شده بود ،
برگهای درخت زندگی زرد و میوه ای بر شاخسار
نداشت و نشاط و شادابی از حیات اجتماعی رخت
بر بسته ، آثار هدایت مندرس و علم های بدبختی و
ردالت اذهر سو در حال اهتزاز بود .
دنیا با قیافه ای خشنماک و چهره ای عبوس به روی

فقر، نابرابری؛ سلب آزادی؛ جهالت ، بیعدالتی،
رواج خرافات و بینشهای غلط مذهبی در جهان ؛
هنگام بعثت پیامبر اکرم سراسر گیتی را برای پذیرش
اسلام آماده می کرد و از عوامل پیشرفت اسلام به
شمار می رفت . و این وضع ؛ اختصاصی به :
عربستان؛ ایران، روم، آفریقا، هندوچین و ژاپن که در
باره آنها بحث کردیم، نداشت و به اصطلاح «هرجا
که می رفتی آسمان همین رنگ است!» فرانسه ،
انگلستان ، آلمان ، ایتالیا ، روسیه و... نیز گرفتار
چنین وضعی بودند ، دنیا چنان بود که علی (ع) در

تحلیل رفته، قحط و بلا، نفوس را تقلیل داده بود. مسیحیت بنظر آنان وسیلهٔ پرخرجی از فرمانروائی و تسکین اندوه بود و در نبرد بربریت با دین، بربریت به مدت پنج قرن پیروز بود، قتل نفس، پدرکشی، برادرکشی، شکنجه دادن و شعله کردن، خیانت، زنا و مقاربت با محارم، از کسالت فرمانروائی می کاست. شاید افراط در روابط جنسی بود که موجبات عقیم شدن سلاطین «مروونزی» را فراهم ساخته بود. در این وضع مشوش، تعلیم و تربیت تقریباً رخت بر بسته بود، تا سال ۶۰۰ سواد چنان روبه زوال رفته بود که خواندن و نوشتن فقط به منزلهٔ امری تجملی خاص روحانیان شده بود، علم بکلی منقرض شده سحر و جادوها جای آنرا گرفته بود، تا جائیکه گرگوری اسقف تور در معالجهٔ امراض استعمال طب را بجای دین همچون گناه تقبیح کرده بود! (۲)

«آلبرماله» پس از شرح جنایات و گمراهیهای مردم سرزمین فرانسه در دوران حکومت خاندان «مروه» که از سال ۵۱۱ تا ۷۵۳ ادامه داشت نتیجه می گیرد که: «تاریخ سدهٔ ششم و هفتم پر است از فجایع و هارت و داهزنی و خونریزی، از استقرار قدرت فرانک در خاک گل، آثار و علائم وحشیگری و بربریت نمودار است.

تاریخ خاندان مروه در هر دو دوره تاریک و پر- از اغتشاش می باشد زیرا پس از مرگ هر پادشاه پسرانش به اقتضای عادت دیرینهٔ خود خزانه و

اهل خود نگاه می کرد، میوهٔ درختش فتنه و طعناش مردار بود، دلها پرازن ترس و دستها بر قبضهٔ شمشیر بود (۱)

فرانسه و کشور گل:

آن هنگام که نورپرفروغ اسلام داشت جهان را روشن می کرد، اروپا در جهالت و گمراهی و تیره روزی غرق بود، همین کشور متمدن فرانسه تا قرنها در وضع اسف باری قرار داشت: حکومت استبدادی، نظام فتو دالیتسه و تبول داری، جهالت و جنایت، بیدادگری و نابرابری، جنگهای داخلی و مذهبی، افراط در شهوت رانی و سرگرم شدن به خرافات در سرزمین «گل» غوغا می کرد.

«ویل دورانت» در این باره چنین می نویسد: «و بالاخره مردم گل نتوانستند چند همسری و بهیمیت شاهان خود را تحمل کنند، خود کامگی آشکار زمامدار با قدرت اشراف حاسد محدود شد، حکومت خدمات اداری و جنگی آنان را با بخشیدن املاک به عنوان تبول پاداش می داد.

اشراف عملاً در تبول خود حاکم مطلق بودند و در همان اراضی بزرگ يك وضع ملوك الطوائفی ایجاد شد که سلطنت فرانسه را به مدت هزار سال تهدید می کرد، نظام ارباب رعیتی نضج گرفت و بردگی بر اثر جنگهای جدید؛ جانی تازه یافت، صنعت از شهر به املاک اربابی منتقل شده شهرها کوچک شدند و زیر سلطهٔ مالکان فتو دال قرار گرفتند، تجارت در اثر داهزنی و باج خواهی فتو دالها روبه

(۱) نهج البلاغه ابن ابی الحدید ج ۶ ص ۳۸۷

(۲) تاریخ تمدن ویل دورانت ج ۱۰ ص ۱۵۶ - ۱۵۷

گاهی مستعمره روم بود و زمانی هم مورد هجوم و حمله اقوام ژرمن و آلمان ، نا آنکه در ابتدای قرن پنجم طوایفی از اقوام ژرمن که «آنگلوساکسون» نام داشتند ، به جزیره بریتانیا حمله کردند ، کار این اقوام ، راهزنی دریائی بود و به دزدان دریائی معروف بودند، گرچه ساکنان بریتانیا در مقابل هجوم این قوم وحشی به شدت مقاومت کردند اما عاقبة الامر شکست خورده طوایف نو رسیده قسمت هموار جزیره را حیطه تصرف خود درآوردند و از آن پس آن منطقه را به نام آن فاتحان «انگلستان» نامیدند. در قرن ششم هفت مملکت کوچک موسوم به ممالک هفتگانه در انگلستان وجود داشت که از دو مان آنگلو ساکسون در آن حکمرانی داشتند (۳) در این کشمکشها شهرهای بریتانیا خراب شد ، حمل و نقل مختل گردید ، صنعت به انحطاط افتاد ، قانون و نظم به سستی گرائید ؛ هنر دچار رخوت شد؛ و مسیحیت نو آغاز جزیره منکوب خدایان و ثنی و آداب مشرکان آلمانی شد، بریتانیا و زبانش توتنی شد ، قوانین و نظامات رومی زائل گردید، تشکیلات شهری رومی تبدیل به جوامع دهی شد و .. (۴) این حالت جنگ و ستیز، فساد و جنایت ، قتل و غارت ، زندگی عاری از تمدن و معنویت سالها ادامه داشت و در تمام قرون وسطی (قرن پنجم تا پانزدهم)

مملکت اورامثل دارائی شخصی فیما بین خود قسمت می کردند (۱)

یکی دیگر از مورخان ؛ درباره مشخصات قرون وسطی شرح مبسوطی می نویسد و در ضمن آنان تصریح می کند: «از عهد کلویس سرسلسله خاندان مروه (۲۸۵) تا دوران شارلمانی (۷۴۱) در سراسر مملکت فرانسه حتی يك مدرسه هم وجود نداشته تنهادر بعضی از صوامع به شاگردان درس القباء آموخته می شد و از این رو معلومات اروپا در آن عصر از حدود خواندن و نوشتن تجاوز نمی کرد ، شهر پاریس با وجودی که زیباترین بلاد اروپا به شمار می رفت، معذالك حکم زباله دانی را داشت که از کوچه های تنگ و تاریک آن مدام بوی کویسه قازورات انسانی به مشام می رسید ، در عهد فلیپ اوگوست روزی عرابه ای از وسط شهر می گذشت چون از میان گل ولای رد شد ، بوی گندی برخاست که کس را تاب تحمل آن نبود ، پادشاه که در حیات قصر خود گردش می کرد خود داری نتوانست و بی محابا دست بکاری زد که اسلاف وی همواره از خرج آن بیم داشتند بدین معنی دستور داد که تمام چهارراه ها و کوچه ها را سنگ فرش کنند» (۲)

انگلستان :
کشور بریتانیا نیز در آن روزاسم رسمی نداشت

۱ - تاریخ قرون وسطی ج ۱ ص ۸۸ - ۹۸

۲ - جنگهای صلیبی ج ۱ ص ۶ - ۴۵

(۳) تاریخ قرون وسطی ج ۱ ص ۱۰۸ - ۱۰۹

(۴) تاریخ تمدن و بل دوران ج ۱۰ ص ۱۲۲

حکومت اسلامی سراسر اروپا را با همه آمادگی که داشت تسخیر کند و با آنهایی را که تصرف کرده بود حفظ نماید، اما مسلمین سالها در آنجا توقف کرده؛ زندگی نمودند.

وازسوی دیگر پس از سالها یعنی از سال ۱۳۵۳ تا ۱۲۵۳ میلادی که قسطنطنیه به دست سلطان محمد فاتح که از سلاطین معروف عثمانی است فتح گردید، مسلمین به اروپا راه یافتند و بسیاری از کشورهای اروپائی را از قبیل: بلغارستان، سرستان، آلبانی، مجارستان، یونان، و... تحت تصرف و نفوذ خود در آورده تمدن اسلامی را در آن مناطق گسترش دادند در نتیجه قاره اروپا که ۱۰،۰۵۹،۰۰۰ کیلومتر مربع مساحت دارد و جمعیت آن بیش از اذهفتصد میلیون نفر است (۳) سالها کم و بیش مورد حکمرانی مسلمین بوده و با آنهمه دامنهائی که دشمنان اسلام برای نابودی مسلمین گسترند و آنهمه بی-لیاقتیهائی که حکام مسلمین از خود نشان دادند، هنوز هم آثار اسلامی بطور آشکار در آن مناطق به چشم می خورد و در حدود ۱۷۶،۰۰۰، ۲۳ مسلمان در ۲۵ نقطه قاره اروپا زندگی می کند و دارای مساجد و مراکز علمی و اسلامی نیز می باشند (۴)

اروپا همواره و فرانسه و انگلستان خصوصاً در تاریکی و جهالت بصری برد (۱) که بررسی اوضاع سیاسی و اجتماعی یکایک کشورهای اروپائی نیازمند به تألیف کتابی است و بایستی در این زمینه به تاریخ تمدنها مراجعه کرد و این کار از مقاله نویسی مادر مورد علل پیشرفت اسلام، بیرون است.

اسلام در اروپا:

با همه تعصبی که مسیحیان و ارباب کلیسا درباره آئین مسیحیت نشان می دادند و با تمام قوا می-کوشیدند که از پیشرفت اسلام جلوگیری نمایند، در عین حال این نابسامانیه و عقب افتادگیها که در اروپا رواج داشت، ایجاب می کرد که اسلام شمرده شمرده در این قاره نفوذ نماید.

هنوز بیست سال از فتح اسپانیا که در سال ۹۲ هجری واقع شده نگذشته بود؛ که ارتش نیرومند اسلام به فرماندهی «عبدالرحمن بن عبدالله غافقی» توانست از جبال «پیرنه» عبور کند و ایالات جنوب فرانسه را تصرف نماید و بردشتهای اطراف رود «رن» دست یابد و در قلب فرانسه تا نقطه دوردستی پیش رود (۲)

گرچه اختلاف و کشمکشهای داخلی اجازه نداد

(۱) برای آشنائی بیشتر با چهره کریمه اروپا مخصوصاً فرانسه و انگلستان مراجعه شود به کتابهای: تاریخ قرون وسطی تألیف آلبرماله - جنگهای صلیبی - تاریخ تمدن ویل دورانت - اسلام و حقوق بشر.

(۲) صحنه های تکان دهنده در تاریخ اسلام ص ۵۲

(۳) جغرافیای کامل جهان ص ۵۱۳

(۴) برای اطلاعات بیشتر در این باره مراجعه شود به کتابهای: مسلمین جهان - نگاهی به تاریخ جهان

ج ۱ - تاریخ فتوحات اسلامی در اروپا - تاریخ تمدن اسلام و عرب - صحنه های تکان دهنده در تاریخ اسلام - جغرافیای کامل جهان.